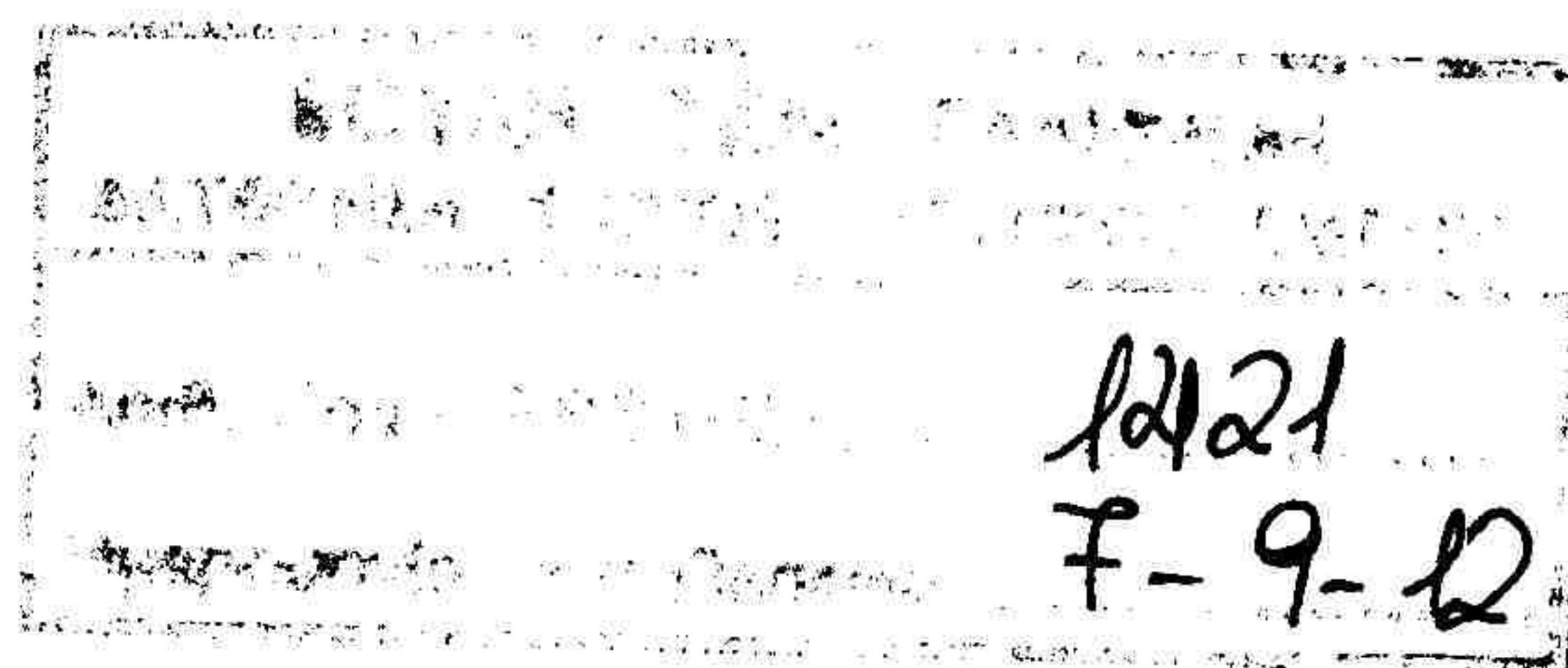

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Οικονομικών

Θέμα: Καταπολέμηση φοροδιαφυγής

Σύμφωνα με νέα ακαδημαϊκή μελέτη του Πανεπιστημίου του Σικάγου, η φοροδιαφυγή το 2009 ανήλθε στην Ελλάδα στα 28 δισ. ευρώ, ποσό το οποίο υπολόγισε συγκρίνοντας δηλωθέντα εισοδήματα και δόσεις δανείων. Το ποσό αυτό αφορά μη δηλωθέντα εισοδήματα από ελεύθερους επαγγελματίες και αυτοαπασχολούμενους. Αν τα εισοδήματα αυτά είχαν δηλωθεί, υποστηρίζει η μελέτη, τα (αυξημένα) φορολογικά έσοδα θα μείωναν κατά ποσοστό 31% το κρατικό έλλειμμα του 2009 και κατά 48% εκείνο του επόμενου έτους (2010).

Αναμφίβολα, η μεγάλη φοροδιαφυγή είναι ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η οικονομία μας και εξαιτίας αυτού στοχοποιείται συχνά βάνανσα. Γερμανικό δημοσίευμα, με αφορμή πρόσφατα σχετικά γεγονότα, έκανε λόγο για «το πνεύμα φοροδιαφυγής που διακρίνει την Ελλάδα». Παρά ταύτα, δεν αποτελεί μόνο ελληνικό φαινόμενο. Σύμφωνα με το πρακτορείο Bloomberg, η γερμανική εφημερίδα Bild εκτιμά, ότι μόνο το φετινό έτος η φοροδιαφυγή θα κοστίσει στη Γερμανία περίπου στα 65 δις ευρώ. Σε δεκάδες δις ευρώ υπολογίζονται τουλάχιστον οι καταθέσεις ευρωπαίων πολιτών σε υπεράκτιους οφ σορ λογαριασμούς. Οι εκτιμήσεις για το μέγεθος της παραοικονομίας σε όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι, ότι αντιστοιχεί περίπου στο 1/5 του ΑΕΠ, δηλαδή 2 τρισεκατομμύρια ευρώ συνολικά.

Η φορολογική απάτη και η φοροδιαφυγή περιορίζουν την ικανότητα του κράτους να εισπράττει φορολογικά έσοδα και να εφαρμόζει την οικονομική του πολιτική. Αυτό τονίζει σε πρόσφατη ανακοίνωσή της η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στην οποία επισημαίνει, ότι σε περιόδους δημοσιονομικών προσαρμογών, όταν πολλά κράτη-μέλη είναι αναγκασμένα να μειώσουν τις δαπάνες και να αυξήσουν τα έσοδά τους, η διεξαγωγή της δημοσιονομικής πολιτικής δυσχεραίνεται ακόμη περισσότερο από τη φορολογική απάτη και τη φοροδιαφυγή.

Η ανάληψη συντονισμένης δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την πάταξη της φοροδιαφυγής δεν είναι καινούργια ιδέα. Ήδη σχετικές δράσεις που έχουν υιοθετηθεί και εφαρμόζονται αποφέρουν αποτελέσματα. Η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφέρει, ότι χάρη στην οδηγία 2003/48/EK για τη φορολόγηση των αποταμιεύσεων, για παράδειγμα, τα κράτη μέλη ανταλλάσσουν πληροφορίες για φορολογούμενους μη κάτοικους που αντιστοιχούν σε αξία 20 δισεκατομμυρίων ευρώ. Παρά ταύτα, η εφαρμογή της οδηγίας κατέδειξε δύο σημαντικά κενά. Συγκεκριμένα, στη χρησιμοποίηση αφορολόγητων ενδιάμεσων δομών για τη συγκάλυψη των πραγματικών στοιχείων κυριότητας και στη χρήση καινοτόμων χρηματοδοτικών μέσων και άλλων προϊόντων που δεν καλύπτονται από την οδηγία. Στις 13 Νοεμβρίου 2008, η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση τροποποίησης της υφιστάμενης οδηγίας με στόχο την αντιμετώπιση αυτών των πρακτικών.

Η φοροδιαφυγή είναι ένα πολύμορφο και πολυδιάστατο φαινόμενο που δεν περιορίζεται μόνο σε στενά εθνικά όρια. Η πολυνομία, η έλλειψη σταθερού φορολογικού πλαισίου, η διαφθορά, η χαλάρωση ή η ανεπάρκεια των ελεγκτικών μηχανισμών, η έλλειψη φορολογικής συνείδησης είναι μερικά από τα αίτια που την προκαλούν. Πέραν όμως από τα παραδοσιακά υπάρχουν και τα νέα προβλήματα. Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, οι τεχνολογικές εξελίξεις, η διεθνοποίηση της απάτης και η συνακόλουθη αλληλεξάρτηση των φορολογικών αρχών των κρατών-μελών αποκαλύπτουν τα όρια των αυστηρώς εθνικών προσεγγίσεων και τονίζουν την ανάγκη για κοινή δράση, σύμφωνα με την Επιτροπή. Η Επιτροπή είναι έτοιμη να αναλάβει νέες πρωτοβουλίες για την εμβάθυνση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών-μελών στον τομέα καταπολέμησης της φοροδιαφυγής. Προβλήματα που προκαλούνται από τη φορολογική απάτη και τη φοροδιαφυγή προκρίνει να αντιμετωπιστούν σε τρία επίπεδα: πρώτον, επιβάλλεται να βελτιωθεί η είσπραξη φόρων στο εσωτερικό κάθε κράτους-μέλους. Δεύτερον, είναι αναγκαίο να ενισχυθεί η διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των φορολογικών διοικήσεων των κρατών-μελών. Τρίτον, η Ε.Ε. χρειάζεται να διαθέτει σαφή και συνεπή πολιτική έναντι των τρίτων χωρών προκειμένου να προωθήσει τα πρότυπά της σε διεθνές επίπεδο και να διασφαλίσει την επικράτηση ισότιμων όρων ανταγωνισμού.

Σύμφωνα με την Επιτροπή, η πρόκληση σήμερα είναι να εμβαθυνθεί περαιτέρω η συνεργασία, σε ένα ευρύτερο πεδίο και πέραν των συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και να ενισχυθούν τα κοινά μέσα αντιμετώπισης του προβλήματος. Αναγκαίες δράσεις για την Επιτροπή προς αυτή την κατεύθυνση είναι: Η υιοθέτηση των προτάσεων της στο πλαίσιο της αναθεώρησης της οδηγίας για τη φορολόγηση των αποταμιεύσεων και που το περιεχόμενό τους έχει ήδη ουσιαστικά συμφωνηθεί από τα κράτη-μέλη. Στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή επιδιώκει την αντιμετώπιση του φαινομένου της χρήσης αφορολόγητων υπεράκτιων δομών μεταξύ πληρωτή και τελικού δικαιούχου για τη συγκάλυψη των πραγματικών στοιχείων κυριότητας μεταξύ των οποίων κι ένα μεγάλο ποσοστό μη τραπεζικών καταθέσεων στα κράτη-μέλη που ελέγχεται από δομές αυτού του είδους.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ
ΣΤ' Αντιπρόεδρος Βουλής των Ελλήνων

Η εξέταση νέων καινοτόμων μηχανισμών αντιμετώπισης του προβλήματος της απάτης και της φοροδιαφυγής. Σ' αυτούς περιλαμβάνονται ένας πιθανός ευρωπαϊκός διασυνοριακός αριθμός φορολογικού μητρώου, ένας μηχανισμός ταχείας αντίδρασης για την αντιμετώπιση της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ και ελάχιστοι ενωσιακοί κανόνες και κυρώσεις για τη φορολογική απάτη και τη φοροδιαφυγή.

Επειδή:

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναμένεται να κινηθεί με ταχείς ρυθμούς στο προσεχές διάστημα. Πριν το τέλος του έτους, όπως έχει ανακοινώσει, θα παρουσιάσει ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της φορολογικής απάτης και της φοροδιαφυγής με συγκεκριμένα ειδικά μέτρα τα οποία θα είναι δυνατόν να αναπτυχθούν ταχύτατα. Παράλληλα, έχει ανακοινώσει, ότι θα υποβάλλει την πρωτοβουλία της σχετικά με τους φορολογικούς παραδείσους και τον επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό.

Η καταπολέμηση της διαφθοράς και της φοροδιαφυγής είναι ζήτημα ιδιαίτερα σημαντικό και για το οποίο η χώρα μας κατηγορείται ότι υστερεί σημαντικά στην αντιμετώπισή του. Οι υπερβολές δεν λείπουν. Ο έλληνας πολίτης παρουσιάζεται ως ο κατ' εξοχήν παραβάτης του φορολογικού καθήκοντος. Η χώρα καθυβρίζεται συστηματικά, ότι υποθάλπει τη φοροδιαφυγή. Κι όμως, και σε αντίθεση με την επικρατούσα αλλά λανθασμένη άποψη, δεν είναι η μόνη που πλήττεται ή που δεν καταφέρνει να έχει τα απαραίτητα αποτελέσματα. Τα πρόσφατα στοιχεία και οι μελέτες που δημοσιεύθηκαν αναδεικνύουν την έντονα ευρωπαϊκή και παγκόσμια πτυχή του προβλήματος. Οι εργασίες της Επιτροπής θα είναι μια πρώτης τάξεως ευκαιρία για την επανατοποθέτηση του προβλήματος στις αληθινές του διαστάσεις και που θα βοηθήσει την Ελλάδα να αλλάξει την εικόνα που έχει καλλιεργηθεί γι' αυτήν.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

Ποια η θέση της κυβέρνησης όσον αφορά τις προτάσεις και τα σχέδια της Επιτροπής για το θέμα της καταπολέμησης της φοροδιαφυγής; Ποια η συνεισφορά της στις διεργασίες που θα αρχίσουν;

Αθήνα, 7 Σεπτεμβρίου 2012

Η Ερωτώσα Βουλευτής

Μαρία Κόλλια Τσαρουχά
ΣΤ' Αντιπρόεδρος Βουλής των Ελλήνων
Βουλευτής Ν. Σερρών